

PROGRAMA DE CIENCIA POLITICA

CURS 1988-1989

Professor GABRIEL COLOME

Bellaterra, 1988

PROGRAMA 1988-1989

CIENCIA POLITICA

L'assignatura es proposa d'introduir a l'anàlisi científica de la política, examinant la problemàtica històrica i contemporània que aquesta anàlisi planteja i proposant els conceptes fonamentals que ajuden a l'explicació dels fenòmens polítics actuals. Quant a l'aproximació escollida, es pretén de combinar l'anàlisi de la política com a pràctica feta de decisions amb la consideració del quadre institucional o sistemàtic en el qual aquestes decisions prenen sentit. El programa és únicament una guia orientativa de les grans qüestions i, en cap cas, un catàleg exhaustiu de lliçons a tractar en classe.

Respecte del mètode, serà l'estudiant el qui haurà de treballar personalment el programa, a partir de les lectures recomanades, de la participació activa en les reunions de grup i del seguiment de les classes lectives com a pistes d'introducció als grans problemes. Per això mateix, no existeix cap manual recomanat ni serà suficient el coneixement d'uns "apunts de classe" per a demostrar informació suficient i capacitat d'anàlisi adequada respecte de les qüestions que l'assignatura tracta.

-Primera Part-

LA POLITICA COM ACTIVITAT SOCIAL
I LA SEVA ANALISI CIENTIFICA

I - SOCIETAT, POLITICA I PODER.

- 1 - La política com a pràctica social i com a gestió dels conflictes de la societat civil.
- 2 - El poder com a eina de l'acció política. La discussió sobre la naturalesa del poder polític.
- 3 - La legitimitat com a component del poder polític. Les bases de la legitimitat.

*Lectures:

- BOBBIO, N. (1987). Estado, Gobierno, Sociedad.
CRICK, B. (1986). En defensa de la Política.
GRAMSCI, A. (1971). La política y el Estado moderno.
LUKES, S. (1983). Poder. Un enfoque radical.
WEBER, M. (Varies edicions). El político y el científico.

II - LES FORMES HISTORIQUES DE L'ORGANITZACIO POLITICA

- 4 - La forma d'organització de l'activitat política com a sistema. Les dimensions definidores d'una tipologia.
- 5 - Les principals formes històriques d'organització política. La seva evolució i transformació.

*Lectures:

- EISENSTADT, S.E. (1966). Los sistemas políticos de los imperios.
HINTZE, O. (1968). Historia de las formas políticas.
POGGI, G. (1978). The Development of the Modern State.
SERVICE, E.R. (1984). Los orígenes del Estado y de la civilización.

III - L'ESTAT COM A FORMA DOMINANT D'ORGANITZACIÓ POLITICA.

- 6 - Les característiques diferencials de la forma política estatal. La relació entre Estat i Nació: Nació "política" i Nació "cultural".
- 7 - Les institucions de l'Estat i la seva generació històrica. Les burocràcies. Els parlaments. Els poders executius. El Dret com a regulador i legitimador de l'organització estatal.
- 8 - Tipus d'Estats: sistema econòmic i ideologia dominant com a criteris principals de definició. Relacions entre societat civil, societat política i institucions.
- 9 - Les aproximacions teòriques en l'estudi de l'Estat. La "teoria de l'Estat" i els enfocs contemporanis.
- 10 - L'exercici del poder polític com a base per a la sistematització de les formes polítiques. Tipologies clàssiques. L'escala democràcia-dictadura.
- 11 - La democràcia. Definicions prescriptives i descriptives. Crisi i revisions en la teoria de la democracia.
- 12 - La dictadura. Autoritarisme i totalitarisme en l'Estat contemporani. La discussió teòrica. Una tipologia actual.
- 13 - Canvi i revolució. El canvi en les formes d'organització política.
- 14 - La crisi contemporània de l'Estat i l'anàlisi política.

*Lectures:

BLONDEL, J. (1972). Introducción al estudio comparativo de los gobiernos.

DAHL, R. (1974). La poliarquía.

EASTON, D. (1982). Esquema para el análisis político.

LIJPHART, A. (1987). Las democracias contemporáneas.

MACPHERSON, C.B. (1981). La democracia liberal y su época.

MILIBAND, R.E. (1969). El Estado en la sociedad capitalista. 33

*Lectures (Continuació):

- MOORE JR., B. (1973). Los orígenes sociales de la dictadura y de la democracia.
- PICO, J. (1987). Teorías sobre el Estado del Bienestar.
- PEREZ ROYO, J. (1980). Introducción a la Teoría del Estado.
- POGGI, G. The development of the Modern State.
- SKOCPOL, T. States and Revolutions.

IV - LA CIENCIA POLITICA COM A CIENCIA
I COM A CIENCIA SOCIAL.

- 15 - El debat sobre la naturalesa científica del coneixement social: perspectiva epistemològica i reconeixement social.
- 16 - Prehistòria i història de la Ciència Política. Diferents tradicions en la institucionalització de la Ciència Política.
- 17 - La Ciència Política del segle XX i la successió d'enfocaments teòrics predominants. Institucionalisme, "behaviorisme", funcionalisme, sisme i cibernètica, neoutilitarisme, anàlisi de políiques públiques. El retorn de l'Estat. L'anàlisi integrada de decisions, processos i estructures.

*Lectures:

- MACKENZIE, W.J.M. (1972). Política y ciencia social.
SARTORI, G. (1984). La política.

-SEGONA PART-

L'ANALISI DE LA POLITICA COM A
ANALISI DE LA REGULACIO DE LA
CONFLICTIVITAT SOCIAL.

I - ELS ACTORS POLITICS

- 18 - L'acció política com a acció de grup. Els partits polítics. Sistemes de partits: tipologies.
- 19 - Els grups d'interés: tipologies i formes d'actuació. La burocràcia com a grup d'interès: formació històrica i aproximacions teòriques.
- 20 - Els moviments socials com a actors polítics. Concepte i tipus. Formes d'intervenció política.
- 21 - Les élites polítiques. La identificació de les élites. Característiques atribuïdes.
- 22 - L'anàlisi del comportament polític individual. Participació, orientació.
- 23 - El comportament electoral. Els diversos enfocs en l'estudi. Els factors explicatius.
- 24 - Les formes de la coacció política. La violència institucional i els seus aparells. Altres formes de violència com a factor de canvi polític.

*Lectures:

(Bloc)

BEYME, K. VON (1987). Los partidos políticos en las democracias occidentales.

CARRERAS, F. DE - VALLES J.M. (1977). Las elecciones. Introducción a los sistemas electorales.

MILLS, C.W. (1957). La élite del poder.

SARTORI, G. (1976). Partidos y sistemas de partidos.

II - LA REPRESENTACIÓ DE L'ACTIVITAT POLITICA.

- 25 - La cultura política. Concepte i marc de referència funcionalista. Ideologia, hegemonia i "habitus" com a conceptes afins.
- 26 - La socialització política. Continguts principals. Etapes, agents i medis de socialització.
- 27 - La comunicació política. El context de la comunicació: cultura política i acció dels grups. L'opinió pública: concepte i discussió. Els estudis empirics: tècniques i resultats.

*Lectures:

(Bloc)

ALMOND, G. - VERBA, S. (1963). *The civic culture*.

GIBBINS, J. (1989). *Contemporary political culture*.

HABERMAS, J. (1987). *Teoría de la acción comunicativa*.

MORAGAS, M. DE (1985). *Sociología de la comunicación de masas*

III - LES POLITIQUES PUBLIQUES COM A PROPOSTES DE REGULACIÓ DE LA CONFLICTIVITAT SOCIAL.

- 28 - Les polítiques públiques com a propostes de regulació dels conflictes. Els models d'elaboració de polítiques i la realitat.
- 29 - L'aplicació de les polítiques públiques (implementació). Actors de la implementació. Mesura de l'acció i mesura dels resultats: l'avaluació.
- 30 - L'anàlisi de les polítiques públiques: ¿dissolució o recuperació de la política?. El marc interpretatiu de referència segons la concepció de la política.

*Lectures:

(Bloc)

GROZIER, N. (1984). *No se cambia la sociedad por decreto*.

HOGWOOD, R. - GUN, D. (1984). *Policy Analisys for the Real World*.

MAYNTZ, R. (1985). *Sociología de la Administración Pública*.
NIETO, A. (1984). *La organización del desgobierno*.

GRUPS DE TREBALL 1989-1990

Durant el primer trimestre es constituiran Grups de treball- la composició dels quals serà anunciada- que, amb freqüència aproximadament mensual, es reuniran amb el professor per a presentar notes de lectura (màxim tres fulls din A-4 mecanografiats a doble espai) i discutir sobre els textos que s'indiquen. Les notes de lectura s'hauran d'entregar el dia en que l'alumne participi en el seu Grup de Treball. no s'acceptaran entregues posteriors a la data fixada.

1a. Sessió. -La política.

Textos: BOBBIO, N: Estado. Gobierno. Sociedad.
WEBER, M: El político y el Científico.

2a. Sessió: -Democràcia.

Textos: LIJPHART A. (biblio)
MacPERSON, C.B. (idem)

3a. Sessió: -Comportament polític.

Textos: VALLES-CARRERAS, Las elecciones. Cap. IV, pp. 159-202.
SANI-MANHEIMER, Il mercato elettorale. Cap. V, pp. 85-105.

4a. Sessió. -Politiques públiques.

Textos: MAYNZ, R.(biblio)
NIETO, A.(idem)

NOTA:

Especial èmfasi en els capítols següents:

LIJPHART, A: caps. 1,2,3,13 i 14.

MAYNTZ, R: caps. 2,3,4 i 7.

BIBLIOGRAFIA GENERAL DE REFERENCIA

- 1.- AAVV (1974), Enciclopèdia Internacional de las Ciencias Sociales. Madrid (Aguilar).
- 2.- ABENDROTH, K. - LENK, K. (1968), Introducción a la Ciencia Política. Barcelona (Anagrama). Reeditat.

- 3.- AGUILERA DE PRAT, C. - VILANOVA, P.(1987), Temas de Ciencia Política. Barcelona (PPU).
- 4.- BEYME, K. von (1977), Teoria política. Madrid (CCE).
- 5.- BOBBIO, N., - MATTEUCCI, N., (Ed.)(1982), Diccionario de Ciencia Política, Madrid (Siglo XXI).
- 6.- BOTTOMORE, T. (1980), Sociología Política, Madrid (Aguilar).
- 7.- CAZORLA, J. (Ed.) (1983), Fundamentos Sociales del Estado y la Constitución. Granada (Univ. Granada).
- 8.- COT, J.P. - MOUNIER, J.P. (1978). Sociología Política. Barcelona (Blume).
- 9.- DOWSE, R.E. - HUGHES, J.A., (1975), Sociología Política. Madrid (Alianza). Reededitat.
- 10.- DUVERGER, M. (1975), Sociología de la política. Barcelona (Ariel). Reededitat.
- 11.-(1965), Introducció a la Política, Barcelona (Ariel). Reededitat.
- 12.- GABLENTZ, O.H. (1974)' Introducción a la Ciencia Política. Barcelona (Herder).
- 13.- Ga. COTARELO, R. - PANIAGUA, J.L. (1988), Introducción a la Ciencia Política. Madrid (UNED). Reededitat.
- 14.- Ga. COTARELO, R. (Ed) (1981), Introducción a la teoría del Estado, Barcelona (Teide). Reededitat.
- 15.- Ga. COTARELO, R. - DE BLAS, A. (1986), Teoría del Estado y Sistemas Políticos. Madrid (UNED), 2 vols.
- 16.- GRAWITZ, M. - LECA, J. (1985). Traité de Science Politique, Paris (PUF), 4 vols.
- 17.- GREENSTEIN, F. - POLSBY, N. (1975), Handbook of Political Science, Reading (Mass.) (Addison-Wesley), 9 vols.
- 18.- MAKENZIE, J.W.M. (1972), Política y Ciencia Política, Madrid (Aguilar).
- 19.- PASQUINO, G. (Ed) (1986), Manuals di Scienza della Politica, Bologna (Il Mulino). <Traducció castellana Alianza Universitaria (1989)>.
- 20.- PASTOR, M. (Ed) (1988), Ciencia Política, Madrid (McGraw Hill).
- 21.- ROIZ, J. (1980), Introducción a la Ciencia Política, Barcelona (Vicens).
- 22.- (1982), Ciencia Política, hoy. Barcelona (Teide).
- 23.- SARTORI, G. (1984), La Política, México (FCE).